

DARUM SOGN

Læs om: Ændring af gudstjenestestruktur
Nyt fra foreningerne
Arrangementer i sognehus og kirke
Coronahensyn

Jul og nytår i Darum Kirke

17. december kl. 9.30

Kirkejul for dagplejen

21. december kl. 9.00

Kirkejul for børnehaven

21. december kl. 11

Julegudstjeneste for skolebørnene

24. december kl. 14 og 16

Juleaftensgudstjeneste

25. december kl. 10

Juledag – Jesu fødselsdag

26. december kl. 10

2. Juledag – Skt. Stefans dag

1. januar kl. 16

Nytårgudstjeneste

Ang. coronahensyn ved juleaftensgudstjenesterne, se side 7.

KIRKELIG VEJVISER

Sognepræst Thea Laukamp

then@km.dk

Feilbergvej 15

St. Darum

6740 Bramming

7517 9220

Træffes ikke mandag, men

Tirs.-ons. 8-16

Torsdag 8-18

Fredag 8-15

Lør.-søn. Efter aftale

Graver

Thomas Bruun

Hverdage undt. mandag, fra kl. 8 - 16

tlf. 2164 2346

E-mail: darumkirkegaard@mail.dk

Menighedsrådets formand:

Anton Nielsen

Lille Darumvej 7

6740 Bramming

Tlf.: 7517 9018

Redaktion af sognebladet:

Thea Laukamp (ansvarshavende)

Thomas Andersen (layout)

Menighedsrådet (tryk)

Indlæg til næste nr. sendes

senest 15. februar 2022

til then@km.dk

"Skal Darum Kirke være lejlighedskirke?"

Ændring i gudstjenestestrukturen

En lejlighedskirke er en kirke, som kun benyttes til dåb, vielse og begravelse, men ikke fast til søndagsgudstjenester – den åbnes altså kun op "ved særlige lejligheder."

Når en kirke gøres til lejlighedskirke, så skyldes det som regel manglende opbakning til søndagsgudstjenesten og hyppige såkaldte "messefald," som det altså hedder, når ingen dukker op til gudstjenesten ud over kirkebetjeningen.

Og NEJ – Darum Kirke er på ingen måde i fare for at blive lejlighedskirke!

Selvfølgelig kan man altid ønske sig flere kirkegængere om søndagen – det er klart, for der skal meget til at fylde kirken – men søndagsmenigheden i Darum har, sammenlignet med andre steder, som regel et helt pænt omfang. Så hvad skal det til; overskriftens spørgsmål om, hvorvidt kirken skal være lejlighedskirke, hvilket nok kunne jage en skræk i livet på nogen?

Ændring i gudstjenestestrukturen

Svaret herpå skyldes den mærkværdige meddelelse, der faldt fra prædikestolen, 1. søndag i advent.

Her blev det meddelt, at den ellers annoncerede gudstjeneste 2. søndag i advent ville blive aflyst.

Det er ganske uøret, og vakte også undren i menigheden.

Men det sker som konsekvens af en ændring i gudstjenestestrukturen, som den 23. november blev vedtaget på et menighedsrådsmøde, hvor også vores provst, Jens Torkild Bak, var til stede.

Er man ikke kirkeligt orienteret, så ved man nok ikke, at præsteembedet i Darum er kvoteret til 75%, hvorfor sognepræsten også har 25% af sin fuldtidsstilling i Bramming. Der skal være 2000 medlemmer af folkekirken i et sogn for at det kan være en fuldtidspræstestilling – i Darum er vi 1100. Når et sogn har denne størrelse, vil man almindeligvis opleve, at der også "kun" afholdes søndagsgudstjeneste på ¾ af kirkeårets søn- og helligdage.

I Darum har der indtil nu været gudstjeneste alle søn- og helligdage, Bededag og to årlige søndage undtaget.

Menighedsrådet har pr. 1. december vedtaget en tilpasning mellem antallet af gudstjenester og sognets størrelse. Denne beslutning sker også på baggrund af ændringer i samarbejdet mellem Bram-

ming og Darum – hvis man vil vide mere om denne side af sagen, så er man velkommen til at henvende sig til sognepræsten.

Hvad betyder det i praksis?

Det betyder tre ting:

1. En søndag i hver måned afholdes der ikke søndagsgudstjeneste.

2. Det er Darums egen præst, der forestår alle de øvrige gudstjenester.

(Tidligere har en af Bramming-præsterne haft gudstjeneste i Darum månedligt, ligesom Darum-præsten har betjent Bramming månedligt.)

3. Alle gudstjenester i kirken finder sted kl. 10.

(Tidligere har de to månedlige gudstjenester, hvor præsterne har haft tjeneste i både Darum og Bramming, fundet sted 9.30 som tilpasning til gudstjenestetidspunktet i Bramming.)

Forsøgsvis vil det dreje sig om, at hver 3. søndag er "lukkedag." Det er smart med en fast lukke-søndag, både for sognet og kirkebetjeningen. Men hvis denne falder sammen med en højhelligdag, så vil man flytte kirkens lukkedag til en anden søndag. Så nærlæs nu endelig gudstjenesteplanen, så du undgår at gå forgæves! Der er allerede lavet gudstjenesteplan indtil maj 2022. Indtil da falder lukkedagene på de søndage, hvor Bramming-præsterne i forvejen var sat på til at holde gudstjeneste i Darum.

Der kan selvfølgelig være delte meninger om, hvorvidt det er udtryk for rigdom eller fattigdom, at kirken nu kun betjenes af sognepræsten, udover i ferier og ved sygdom. Men det skal her meddeles sognet, at menighedsråd, præst og provst selv er glade for denne løsning!

Og skulle nogen få overvejelser om, hvorvidt dette er et tegn på en begyndende afvikling af Darum som selvstændigt pastorat, så er det altså ikke tilfældet.

Har man yderligere spørgsmål, så ret endelig henvendelse til menighedsrådet eller sognepræsten.

*På vegne af Darum Menighedsråd,
Thea Laukamp*

Hvad har julemanden med kristendom at gøre?

Meget lidt, fristes man til at sige – i hvert fald, hvis det er evangelisk-luthersk kristendom, vi taler om, og det er det jo i folkekirken.

Men set i forhold til katolicismen har julemanden ikke så lidt med kristendom at gøre.

Og uanset, hvilken kirke man tilhører, så er det relevant nok at vide, at det ikke var Coca Cola, der som sådan opfandt julemanden i 1931, da de første gang brugte ham i en reklamekampagne, selv om deres kommercielle fremstilling af ham er blevet dén, ethvert barn kender.

Sankt Nikolaus

Julemanden, Sinterklaas, Santa Claus, Saint Nicholas – alle sammen leder disse navne tilbage til én og samme person, nemlig biskop Nikolaus, som levede i byen Myra i Lilleasien (nu Tyrkiet) omkring 300-tallet e.Kr.

Biskop Nikolaus var så heldig, at han var en velstående mand.

Han havde arvet en stor sum penge fra sine forældre og gjorde meget ud af at samle ind til de fattige.

På den tid var der jo ikke noget socialt sikkerhedsnet på samme måde som i dag; kirken udgjorde det sociale sikkerhedsnet, og derfor var fattige mennesker afhængige af kirkens hjælp og pengeindsamlinger.

Derfor skete det fra tid til anden, at folk, der havde pengesorger, henvendte sig til biskoppen i håb om at redde sig lidt kontanthjælp – det var slet ikke ualmindeligt.

Men det undrede biskoppen, da hans nabo, hr. Felix, en aften kom til ham og fortalte om sine økonomiske vanskeligheder.

Hr. Felix' sorte uheld

Hr. Felix var nemlig storkøbmand og drev transportvirksomhed mellem Persien og Grækenland.

Virksomheden bestod af karavaner af kameler og heste, der hentede varer i Nærorienten og fragtede dem til hr. Felix' skibe i Smyrna på Lilleasiens vestkyst.

Så hr. Felix rejste en del i forbindelse med sit arbejde og var væk fra hjemmet i lange perioder ad gangen.

Og nu havde han altså været så længe væk fra hjemmet, at han slet ikke havde opdaget, at hans kone var blevet ramt af en lumsk sygdom. Parret havde tre døtre, så konen havde nok at se til og ikke tid til at rende til lægen – og pludselig var hun død.

Selv kom hr. Felix først hjem en måned senere – hjem til chokket og sine tre sønderknuste døtre.

Da hr. Felix opsøgte biskoppen, havde det fundet sted for et år siden.

Og som det sker, når et elsket menneske dør, så rykkede de efterladte selvfølgelig sammen i sorgen.

Hr. Felix forsømte sit arbejde for at være der for sine døtre og hjælpe dem i deres sorg.

Han ville ikke bare efterlade dem.

Det fik konsekvenser for hans forretning.

Og derudover blev hans transporter ramt af forskellige uheld; f.eks. blev et dyrt lastet skib plyndret af pirater. På et år havde den rige købmand ikke bare mistet alt – han havde også pådraget sig en stor gæld.

Han vidste ikke sine levende råd, og derfor kom han nu til biskop Nikolaus.

Biskoppens forbøn

"Jeg kender et råd, som sjældent slår fejl," sagde Nikolaus trøstende.

Hr. Felix lyste op i taknemmelighed.

"Lad os bede sammen," sagde Nikolaus. Hans nabo så forbløffet (og måske lidt skuffet) ud, men knælede dog ved siden af biskoppen.

Først bad Nikolaus indeni sig selv – førte en slags dialog med Vorherre på køb-

mandens vegne.

Så begyndte han at fremsige bønner på både latin og græsk, og enten kunne han rigtig mange af dem, eller også blev han ved med at gentage de samme.

Bagefter forhold hr. Felix bispegården helt ør i hovedet og stærkt nedslået.

Næste dag kom han tilbage igen, og nu var hans humør forbedret.

"Dine bønner må have virket!" sagde han glad.

"I går skete der noget glædeligt: Da jeg hentede mine døtre fra klosteskolen, blev jeg standset af en ukendt, men tilsyneladende meget rig mand. Denne mand indrømmede, at han i flere dage havde holdt øje med mine piger, fordi han var stærkt betaget af deres skønhed, og nu tilbød han at købe dem for en kæmpesum penge, som ville dække al min gæld og mere til!"

Biskop Nikolaus lyttede til sin nabos historie, men den første begejstring i hans ansigt fortog sig hurtigt, som historien skred frem.

Hr. Felix fortsatte: "Denne mand vil tage mine piger med til en stor by, hvor han har flere etableringer, som beskæftiger kønne, unge piger!"

Man kan nok forestille sig, at biskoppen nu havde meget svært ved at finde en passende grimasse!

Han sagde: "Det kan du under ingen omstændigheder byde dine døtre!"

Hr. Felix svarede: "Jamen – hvad udvej har jeg? Mine kreditorer lader mig ikke i fred. Fred kan vist kun døden give mig."

"Lad os bede," sagde Nikolaus, og hr. Felix måtte endnu engang ned på knæ.

Denne gang gjorde Nikolaus sig ekstra umage, og derfor varede forbønnen dobbelt så lang tid som sidste aften.

Biskoppen tager selv affære

Det var nat, da hr. Felix forlod biskoppen.

Nikolaus var udmattet af de mange bønner og følte sig modløs og trist på sin vens vegne.

Tænk, hvis bønnerne heller ikke virkede denne gang?

Han vidste nok, hvad hr. Felix så ville

føle sig nødsaget til at gøre.
Men Gud ville da ikke tillade, at købmandens smukke, dygtige piger skulle få så skrækkelig en skæbne?
Ville han? Biskoppen var ærligt talt i tvivl. Hvem ved, hvorfor Gud gør, som han gør?

"Thi *dit* er riget, magten og æren," mumlede han.

Men Nikolaus, som ellers var både from og gudfrygtig, kunne ikke risikere at overlade denne sag til Guds vilje.

Han gennemsøgte sit hus og sin efterhånden slunkne skattekiste, han søgte højt og lavt for at finde noget så værdifuldt, at hans nabo kunne blive sin gæld kvit.

Og til Nikolaus' store glæde fandt han til sidst tre store guldklumper.

Nu listede han hen til nabohuset i ly af mørket.

Han fandt et åbent vindue og kastede guldklumperne ind.

De landede i pigernes strømper, som hang til tørre ved kaminen.

Der var lige præcis nok til at gælden kunne indfries og hr. Felix var lykkelig, fordi han kunne beholde sine døtre.

Det er klart, at da denne historie kom frem, blev den godgørende biskop endnu mere berømt og elsket, end han var i forvejen. Han blev særligt berømt for

sine bønners virkning – den var til at tage at føle på.

Ligesom inspirationen til julemanden, og hans fortsatte berømmelse, som f.eks. kommer til udtryk i brugen af navnene Nikolaj, Nicklas, Nicholas, Nick, Niels og Claus, som alle kommer af navnet Nikolaus.

(Frit efter Vagn Simonsen, "Julemanden og hans slæng – 24 julemandshistorier fra dengang og nu", 2001.)

Moralen

Det er jo let at høre denne historie og konstatere, at selv om han var godgørende, så var Nikolaus på sin vis også lidt af en bedrager, fordi han tog æren for sine bønner, som ikke havde virket.

For det var ikke Gud, der hjalp familien, men et menneske af kød og blod.

Men dét må redaktøren af det katolske helgenkatalog rode med.

Og omvendt kan man også sige, at dét på sin vis er endnu mere mirakuløst, når et menneske bringes til at tage sagen i egen hånd i stedet for at sidde med hænderne i skødet og vente på guddommelige mirakler.

Der er såre evangelisk-luthersk trøst i, at vi ikke behøver at vente på mirakler.

Vi kan være mirakler for hinanden, lige nu og her.

*Glædelig advent!
Thea Laukamp*

Coronahensyn til juleaftensgudstjenesterne

Det ser ud til, at vi igen i år ikke slipper udenom særplanlægning i forbindelse med julen pga. coronavirus. Men så længe julen ikke bliver aflyst den 23. december ligesom sidste år, så er vi tilfredse og i menighedsrådet klar til at gøre lidt ekstra ud af forhåndsplanlægningen, så vi forhåbentlig i år kan få lov at begynde julefejringen i kirken, som det hører sig til.

Vi ved, at coronavirus er en yderst uforudsigelig størrelse.

Vi ved også, at trods al planlægning og gode hensigter om for så vidt muligt at have dækket sig ind, så er det umuligt at komme med nogen form for garantier, når det kommer til gennemførelse af julens gudstjenester. En nedlukning vil vi ikke kunne stille noget op overfor – men lad os håbe, det ikke kommer så vidt!

Vi har gjort vores bedste for at finde på en holdbar plan, der kan tillempes eventuelle restriktioner, der senere kan komme: I øjeblikket må der være 100 kirkegængere i kirken uden fremvisning af coronapas, men det er jo ikke til at sige, om dette antal også gælder, når vi når frem til jul. Nedenstående system vil kunne tilrettes løbende – og selvfølgelig også helt afblæses, hvis virussen – mod forventning – skulle være forsvundet på magisk vis til jul (dét ville være et rigtigt julemirakel!)

Tilmelding – en gammel kending

Ligesom sidste år er det i år en god idé at tilmelde sig til juleaftensgudstjeneste på forhånd, hvis man ønsker bedst mulig sikring af en plads.

Dette gøres ved skriftlig henvendelse til sognepræsten pr. mail.

Der skal stå:

- Hvor mange man ønsker at tilmelde
- Fulde navne på alle tilmeldte
- Om man ønsker at komme kl. 14 eller 16.

Som kvittering får man en mail, hvor de tilmeldte hver får et nummer.

Ved ankomst til gudstjenesten oplyser man sit nummer (medbring evt. kvitteringen) og modtager et nummereret salmeark.

Dette system er indrettet efter, at hvis det lovlige deltagerantal til gudstjeneste ændres i løbet af december, så er man – efter først-til-mølle-princippet – garanteret en plads efter, hvilket nummer man har.

Eksempel: Hvis 50 har tilmeldt sig, og der den 24. december kun må være 30 i kirken, så er det de første 30, der får adgang.

På www.sogn.dk/darum kan man orientere sig om, hvor mange det i øjeblikket er tilladt at være i Darum kirke. Det er naturligvis altid en god idé at kunne supplere med gyldigt coronapas.

Selvfølgelig er der også mulighed for, at man møder op på selve dagen, dog med den risiko at blive afvist i døren. NB: Dørene til kirken åbnes først 10 minutter før gudstjenestestart.

Herfra skal der til slut lyde en stærk opfordring til at man tilmelder sig!

Nogen tænker måske "ahr - hvis der er begrænsninger på, så er det nok lige så godt, at jeg overlader min plads til en anden!" Det er selvfølgelig en venlig tanke, men også ganske misforstået:

Hvis alle tænker sådan, så ender vi jo med messefald – altså en tom kirke juleaften.

*På vegne af menighedsrådet,
Thea Laukamp*

Kommende arrangementer

Husk!

- At www.sogn.dk/darum løbende opdateres om, hvor mange vi må være i kirken/sognehuset i henhold til gældende restriktioner.
- At deltagelse i arrangementer i kirke og sognehus er gratis!

Julemøde

7. december kl. 14-16

Bente Kjøller og Tina Horsbøl står for musikopførelse og akkompagnement, når vi skal synge nogle af julens salmer og sange. Thea Laukamp læser en julefortælling – og måske er der også en overraskelse? Kaffeholdet står for juletraktamentet.

Luciaoptog

12. december kl. 10

Luciadag markeres ved gudstjenesten 3. søndag i advent.

Gudstjenesten indledes med luciaoptog med børn fra skolens 4. klasse.

Til gudstjenesten er valgt salmer, som tager højde for Lucia-temaet.

Af hensyn til smittefaren er der i år ikke efterfølgende kirkekaffe, som vanlig.

Nytårskoncert – se side 9

23. januar kl. 16.00

Kyndelmisse

2. februar kl. 17

Gudstjeneste i kirken. Omkring Kyndelmissen er der her i sognet ingen fast, kirkelig tradition – udover, at lyset tilbagekomst skal fejres! Tidligere har vi haft deltagelse af FDF og gudstjenesten har været kombineret med fakkeloptog og fællesspisning og bagedyst... og hvordan mon det bliver i 2022? Vi får se!

Åbent Sognehus

8. februar 14-16

Samvær i sognehuset med kaffe, brød og fællessang. Bente Kjøller sidder ved klaveret.

Litteraturkreds: Jacob Skyggebjergs "Hvad mener du med vi"

Torsdag d. 17. februar kl. 14-16

Syv kvindelige amatørforfattere på et højskoleophold tages under kærlig behandling, når der udveksles sladder, erfaringer, holdninger og meninger i den ikke særligt litterært produktive påskeuge. Tilmelding telefonisk eller pr. mail til Thea Laukamp.

Åbent Sognehus

8. marts 14-16

Samvær i sognehuset med kaffe, brød og fællessang. Bente Kjøller sidder ved klaveret.

Kommende arrangementer

Nytårskoncert med Esbjerg Ungdoms Symfoniorkester

Darum Kirke den 23. januar kl. 16.00

Esbjerg Ungdoms Symfoniorkester blev grundlagt i 1982 og består i dag af ca. 20 unge instrumentalister mellem 14 og 20 år, hovedsageligt fra Esbjerg Kulturskole. Orkesteret spiller lettere klassisk musik af bl.a. Schubert, Bizet, Beethoven, Carl Nielsen, H.C. Lumbye, W.A. Mozart, Jacob Gade og Johann Strauss. Gennem årene har orkesteret givet talrige koncerter i Danmark, samt rejst i Sverige, Norge, Tyskland, Holland, Frankrig, Tjekkiet, Spanien, Ungarn. Inden for de seneste 5 år har EUS besøgt Letland, Rusland, Kina og Indien.

Til Nytårskoncerten i Store Darum, har EUS forberedt et hyggeligt nytårsprogram med populære kompositioner af Johann Strauss, H.C. Lumbye, Leroy Anderson, Bizet m.fl.

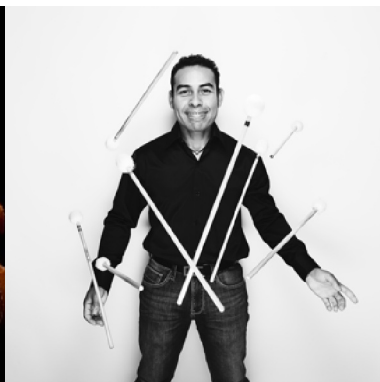
Orkesteret ledes af Poul la Cour, der har været med gennem alle årene.

Helt ekstraordinært er det lykkedes af få en aftale med Esbjerg Ensembles fantastiske slagtøjsspiller Christian Martinez, som vil være med som solist på Xylophon og vil endvidere demonstrere sine færdigheder på skrivemaskine i Leroy Andersons humørfyldte stykke "The Typewriter".

Vel mødt til Nytårskoncert med Esbjerg Ungdoms Symfoniorkester, søndag den 23. januar kl. 16.00, og mon ikke vi får lov til at høre både Radetzsky march og Champagne Galoppen.

Fri entre

mvh. Darum menighedsråd

Nyt fra menighedsrådet

Konstituering

Det nye kirkeår begynder 1. søndag i advent, og forud herfor skal menighedsrådet konstituere sig, i henhold til §11 og §9 i *Bekendtgørelse af lov om menighedsråd*. På mødet den 23. november konstituerede menighedsrådet sig således:

Formand: Anton Nielsen

Næstformand og kontaktperson: Jan Bjerrum

Kasserer: Thomas Andersen

Kirkeværge: Birgit Hansen

Menige medlemmer er Ulla Harbo og Rikke Andersen

Medarbejderrepræsentant: Thomas Bruun

Sekretær: Thea Laukamp.

Menighedsrådsarbejdet i øjeblikket

På sidste rådsmøde blev det besluttet, at der i det netop påbegyndte kirkeår fortsat vil blive læst bibeltekster fra Bibelen 2020. Endvidere er ændringen i gudstjenestestrukturen selvfølgelig en større ting, som man kan læse om på side 3. Vi har også drøftet corona-forholdsregler til juleaftensgudstjenesterne. Dette kræver også sit eget indlæg, som kan læses på side 7.

Vi har naturligvis gang i lidt af hvert i menighedsrådet.

Flere ting er undervejs, f.eks. følgende:

- Udskiftning af elektronik i sognehuset
- Overvejelser omkring installering af køl i kapellet
- Opsætning af tavler på søjler ved kirkelågerne på Laurentiusvej og Sviegade med kontaktoplysninger på relevant personale/menighedsråd
- Nyt alterbillede: Vi afventer fortsat Nationalmuseets kirkekonsulents besigtigelse af altertavlen, som vil betyde, at vi for alvor kan komme i gang med processen med det nye alterbillede til storfeltet. Ventetiden på besigtigelse er på 12 måneder, hvilket betyder, at vi snart er halvvejs i denne ventetid!

*På vegne af menighedsrådet,
Thea Laukamp*

Darum Legatet

Der har i år været 4000 kr. til uddeling, hvilket er det absolut laveste afkast i mange år.

Det skyldes den, over årene, støt faldende rentesats.

På uddelingsmødet 1. december besluttede bestyrelsen derfor, at tilgodese så mange, som det gav mening for os, med det lille beløb. Derfor blev det besluttet at uddele 1000 kr. til 4 ansøgere.

I alt havde vi modtaget 14 ansøgninger. De fire modtagere blev udvalgt ud fra tre kriterier:

- Nøjagtig udfyldelse af ansøgnings-skemaet
- Motiveret ansøgning (se mere herom nedenfor.)
- Tidligere modtagelser (de tilgodese-te ansøgere havde modtaget mindst i forhold til de øvrige ansøgere, som også havde ovenstående kriterier i orden.)

Modtagere af Darum Legatet 2021:

1. Ane Stine Højlund Boesen
2. Christina Ulla Jeppesen
3. Mette Halkjær Stage
4. Laura Victoria Højer

Legatportionen kan forventes i første kvartal af 2022.

Lavt afkast er taget til efterretning og kalder på forandring

På grund af det lave afkast besluttede bestyrelsen på mødet at lægge stilen om. Der skal ændres på de investeringer, hvis afkast skal betale vores omkostninger for forvaltning af fonden. Heraf er det restbeløbet, der kan uddeles til legatansøgere. Vi er selvfølgelig interesserede i at kunne uddele mere fremover men investeringer beror på spådomme og fornemmelser, og at der ikke er nogen garantier for et stort afkast. Vi har været meget heldige de seneste mange år.

VIGTIGT FOR LEGATSØGERE I FREMTIDEN:

På mødet tog bestyrelsen følgende beslutninger:

- Der skal investeres anderledes
- Uddelingstidspunktet ændres til efter regnskabsårets afslutning, så bestyrelsen har bedre overblik over omkostninger og afkast til uddeling.
- Uddeling foretages ikke medmindre afkastet overstiger 40.000 kr. Derfor uddeles der kun evt. i 2023, men sandsynligvis først igen i 2024.
- To kriterier skal ansøgere opfylde i fremtiden: 1) Ansøgnings-skemaet skal udfyldes korrekt (efter vedlagt vejledning) 2) Ansøgningen skal indeholde en motiveret ansøgning.

Hvad dette indebærer vil fremgå af det opdaterede ansøgnings-skema, når ansøgningen igen åbner. Om dette bliver i 2023 eller 24 vides ikke - det afhænger som sagt af, at vi skal have nogle penge at dele ud til jer.

Til slut skal det understreges for både legatsøgere, deres forældre og øvrige læsere, at bestyrelsens beslutninger er helt i overensstemmelse med vores bemyndigelse og vedtægter.

*På fondsbestyrelsens vegne,
Thea Laukamp*

Nyt fra Lokalrådet

Cykelsti Darum –Bramming: YES!
Cykelstien har vi haft på som punkt til møder med Teknik & Byggeudvalg og med Økonomiudvalget i mange år. I år havde vi inviteret Teknik & Byggeudvalget til Darum for at kunne vise, hvor cykelstien slutter nede ved Skovhytten, og tale om, at der kun mangler 4.8 km. Samtidig kunne vi vise de mange nye boliger i Darum frem – og dermed slå endnu et slag for behovet for cykelstien. Det blev en god snak og vi fik lydhørhed i forhold til cykelstien, der sammen med andre tiltag satte skred i processen. Og det endte jo med, at kommunen får statsmidler til halvdelen af udgifterne til cykelstien og at de selv har afsat den anden halvdel på budgettet. Så endelig lykkes det.

Om det er vores kamp, de lokale politikeres kamp, det er underordnet – men måske er det lykkedes ved fælles kamp!

Børne- og Borgerdag
Lokalrådet afholdt visionsmøde d. 25.8. Mødet afholdtes som en del af en fælles dag i samarbejde med Børnebyen og Idrætsforeningen, hvor der bl.a. var indvielse af den nye hoppepude og informationsmøde om frisættelse af folkeskolen. Dejligt med fælles arrangementer!

Der deltog godt 40 i visionsmødet. Vi er glade for fremmødet og engagementet. Der var mange ideer og stor lyst til at brainstorme. Noterne ligger på Darums hjemmeside, alle er velkomne til at tage kontakt, hvis der er nogle, der vil være med til at realisere en vision.

Skriv til lokalraad@darum.dk eller tag fat i en af os.

De visioner vi vil bære videre er:

Ungeråd:

Vi drøftede, om vi kan få det i gang og i så fald hvorledes.

Trafiksikkerhed:

Inger søger gruppemedlemmer bl.a. via FB. Vi fik rigtig mange gode input.

Høstmarked:

Vi vil forsøge at få det op at stå igen via et samarbejde med Børnebyen. Ideer og hjælp er velkommen!

Stiprosjekt:

En person tilmeldte sig gruppen, som også Diana og Anette er engageret i. Der kom et fint forslag med at lave et nyt kort med alle gå- og cykelruter i Darum og omegn. Giv endelig lyd, hvis du har kendskab til en offentlig sti, som ikke er så kendt.

Biodiversitet:

Tre nye tilmeldt den allerede etablerede arbejdsgruppe, så de nu er seks.

Seniorbofællesskab:

Der kom rigtig mange gode ideer til, hvordan et sådant kan se ud her i Darum. Vi vil arbejde videre hermed.

Efter fire år med separatkloakering i Darum i årene 2016-19 endte det ud med to dejlige regnvandssøer til os – en lille og en stor.

Den lille regnvandssø, der ligger op af Darum Kirkesti, har fået en trampesti langs søen og så er der en grusvej ud til Thorsmarkvej, som kommunen ejer.

Den store regnvandssø ligger ved Gl. Darumvej; her fik vi bevilget 2 bordbænkesæt og en sti rundt om. Med henblik på øget tilgængelighed fik vi også to træbroer, så vi kan komme tørskoede rundt ad disse veje i Darum hele året. At der er visse problemer med disse stykker træ er noteret. Landskabsarkitekten er orienteret og vil se på det – dog er budgettet i forvejen overskredet.

Tue Sø

For at fejre søen og stien arrangerede "Den grønne bande" og "Biodiversitets-

Gruppen" en dejlig "dag med natur og miljø," med både affaldsindsamling og indvielse af søen. I den forbindelse havde lokalrådet udskrevet en konkurrence om, hvad søen skulle hedde. Der kom 37 forslag. Vindernavnet blev fundet af en dommerkomite med en repræsentant fra henholdsvis Sognearkivet, Lokalrådet og Børnebyen. Først blev der samlet affald ind på en rute lokalrådet havde fået bevilget fra Ren natur, såle-

des at vi fik 3000 kr. for at samle affaldet, dernæst var der officiel indvielse ved formand for Teknik & Miljøudvalget, Søren Heide Lambertsen. Omkring 70 deltog. Der var lidt til ganen, biodiverse frø til såning dels ved søen og dels derhjemme samt en drikkedunk fra Din forsyning.

Efterfølgende har Esbjerg Kommune på vores foranledning sendt ind til staten at Tue Sø hedder Tue Sø, således at navnet kommer med på de officielle kort.

Vælgermøde

Et andet fællesarrangement var vores Vælgermøde, som blev afholdt i samarbejde med Darum Kultur- og Fritidscenter. Politikerne var inviteret ud fra at de skulle være lokale eller med interesse i små lokalsamfund.

Mødet startede med fællesspisning, hvor man samtidig kunne få sig en snak med en politiker. Vi sad ved 8 borde med en politiker ved hvert bord, og hvert kvarter måtte politikerne flytte til et nyt bord. Mange fik på denne måde snakket med en politiker. Den sidste time var der fælles spørgsmål og svar.

En rigtig god aften som 65 valgte at deltage i.

Et udbytte af denne aften har man kunnet læse om i avisen. Der blev rejst en sag, som har været rejst ofte før over for Økonomiudvalget uden resultat. Nemlig at lokalrådene næsten ingen penge har at arbejde med. Dette resulterede mirakuløst i at Byrådet 5 dage senere bevilgede 100.000 kr. til lokalrådene, så Darum Lokalråd får ca. dobbelt så mange penge som vi plejer.

Årsmøde

Vi afholdt årsmøde d. 9.11 med deltagelse af knap 40 borgere. Vi havde et godt møde (årsberetning og referat kan ses på darum.dk under Darum Lokalråd). Ud over formandens beretning, var der også status fra de 9 arbejdsgrupper under lokalrådet. Og så skete der det for første gang i mange år, at Darum Lokalråd ser ud, som det plejer efter, der har været valg, idet alle 3 på valg, ønskede at genopstille. Dette er godt for det kontinuerlige arbejde i rådet, da det tager tid at komme ind i arbejdet. Lokalrådet oplevede her, at der er god opbakning til vores arbejde.

Vi arbejder videre med spørgsmål, som:

- Sundhedsklinik
- Børnepasning til de 0-2-årige i Darum

*På vegne af Lokalrådet,
Helle Ertmann*

Nyt fra FDF

FDF Julemarked

Som noget helt nyt, erstattede vi i år vores traditionelle julestue med et julemarked. Vi flyttede også vores arrangement fra Fritidscentret og hjem på vores egen adresse i Skovhytten. Vi har alle været så spændte på, hvordan dette mon ville gå. Vi startede markedet med et lille optog, hvor vi havde vores stærke og seje fanebærere i front. Det var så dej-

ligt at se så mange, der ville gå med os på denne tur. Og selv om turen bragte os på en lille omvej, da vores rute ikke passede med tiden, var der stadig godt humør,

musik og sang gennem gaderne. Da vi var tilbage ved Skovhytten, blev der åbnet op for salg af dekorationer, æbleskiver og gløgg i FDF-caféen, salgsboder med ting, der både er lavet af FDF'erne selv, samt flere der har sponsoreret ting til os. Det kan selvfølgelig ikke været et julemarked uden brændte mandler, så dem kunne man ikke undgå at smage og købe. Ud over salgsboderne havde vi også pakker, der kunne trækkes under nissehuerne for de små, samt lotteri for de store. Vi vil gerne sige rigtig mange tak til

de sponsorer, der har valgt at hjælpe os endnu engang med så flotte og skønne gaver, vi kan bruge i lotteriet. Og mange tak til alle de skønne mennesker, der har valgt at lægge deres tid og energi i sådan et arrangement for at hjælpe os.

Kredsweekend blev afholdt for alle vores medlemmer i kredsen. Der blev både lavet småkager, insekthoteller, fuglehuse og fuglefoderkugler, hvor noget af det skulle bruges til julemarked. Resten af weekenden blev brugt på hygge. Fra væbnere og opad blev natten tilbragt i shelterne. Selvom det var lidt koldt, havde de virkelig hygget sig.

Vi har også forsøgt os lidt med Halloween. Det var muligt for byens børn (og barnlige sjæle) at komme forbi Skovhytten for få en lille godte. Man kunne også tage sig tid til at gå en tur rundt på vores grund for at finde spøgelser og gætte på, hvor mange der var. Man kunne være med i en lille konkurrence ved at gætte. Der var 3 heldige vindere, der næsten fandt dem alle - kun ét havde gemt sig for dem. Mega-

fedt at se så mange, der ville være med til legen og hvor var der mange der havde de sejeste, flotteste, farligste og skøreste kostumer på. Tak for nogle rigtig dejlige timer med jer.

Vi havde en arbejdsweekend i september.

Der var mange mindre og større projekter, vi havde på programmet. Det var så skønt at se flere af vores medlemsforældre og lederforældre, der kunne komme og give en hånd med. Det var en kæmpe stor hjælp for os, så rigtig mange tak for hjælpen. På denne weekend fik vi bl.a. fjernet vores gamle bålplads for at få plads til en ny. Gyngerne blev flyttet, så vi kunne få containeren på plads, hvor den hører hjemme. Arealet omkring shelterne blev ryddet for ukrudt og er nu helt klar til, vi kan få det nye træflis lagt på. Og endnu engang blev der tyndet lidt ud i læhegnet ud til vejen. Alt i alt var der bare så mange ting, der kom på plads.

Vi kunne endnu engang lave en lille

arbejdsdag i oktober. Vi havde det sidste af det gamle skur liggende, som endnu ikke var kørt på genbrugspladsen. Men heldigvis var der nogle stærke mænd med biler og trailere, der gerne ville hjælpe os med at komme af med dette. Mange tak for hjælpen.

Nu er vi gået på juleferie og vi glæder os som altid til, at vi igen skal ses efter nyt år.

Rigtig god jul og et lykkebringende nyt år til jer alle fra FDF Darum!

*På vegne af FDF Darum,
Linette Atzen*

Fra Sognearkivet

Velbekomme!

Citatet længere nede i denne tekst er fra en af artiklerne i årets *Lokalårbog for Bramming-Egnen*. Det er en gengivelse af et interview med Elly Winther, der sammen med sin mand, Hans, boede i en hytte ude ved Sneum Sluse, hvor de levede af mandens fiskeri uden for diget. Interviewet skildrer perioden fra 30´erne til 70´erne. Elly og Hans Winther boede nogle år i Sviegade 12 i Darum.

Ud over at fiske, skød Hans Winther også sæler.

Intervieweren: Spørger om sælkødet blev brugt til noget:

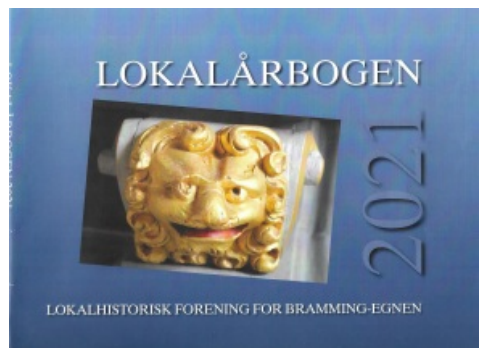
"Elly Winther: Ja, det spiste vi - i hvert fald det kød, som sad på ryggen. På Mandø spiste man til gengæld det hele. Her hakkede man meget af det, men det gjorde vi nu ikke. Som sagt brugte vi kun kødet fra ryggen. Og det skar vi så ud til engelske bøffer. Leveren lavede vi for øvrigt også leverpostej af. *Intervieweren:* Kan du fortælle om de mange måder, hvorpå du tilberedte fisk?

Elly Winther: Ja, der var sandelig mange muligheder. For eksempel var det jo svært at sælge de store ål på en 3-4 pund. Dem flækkede jeg, tog benene ud af dem, og så skar jeg dem over. Så kunne der blive 2 rullepølser ud af dem, der

blev lavet akkurat ligesom en flæskerullepølse. Det var noget, der smagte rigtig godt. De mindre ål tog jeg også benene ud af, og så lavede jeg sylte af dem. Vi fik da også almindelige stegte ål, ål i karry, ålesuppe, ålefrikassé samt ål i gelé."

Velbekomme!

Der er ikke mindre end fire artikler fra Darum i årets lokalårbog. Vil du vide mere om lokalårbogen? Så kan du henvende dig til Elisabeth M. Rasmussen på tlf. 2123 6505 eller på mail elisabethmagda@darum.dk

Forsiden af Lokalårbogen for Bramming-Egnen 2021 (Foto i privat eje)

Nyt fra Børnebyen

Bistadet

I uge 34 har Bistadet været i Kratskelle hele ugen, I Kratskelle har børn og voksne snakket om forskellige dyr; hvem der spiser hvem, og hvordan fødekæden hænger sammen for blandt andet myrer, edderkopper og fugle. De har fundet frøer og ledt efter insekter, som de fik kigget på og snakket om. Alle dage har de også leget en masse i naturen. Torsdagen brugte de på at rydde op og øve en sang, som de skulle optræde med til bedsteforældredagen om fredagen. Til bedsteforældredag blev der lavet stamtræer, som efterfølgende har hængt i børnehaven, så børnene kunne se og fortælle.

I Bistadet har de ligesom skolen arbejdet med projektet "Hvem er jeg?" De har tegnet sig selv og skrevet lidt om, hvem de er, og resultatet blev udstillet til borgerdagen. Derudover har de set filmen "inderst inde", hvorefter de har snakket om de forskellige følelser (glad, trist, bange og vred) og om, hvordan de mærker dem.

I Bistadet har de været så heldige at få nogle nye legeredskaber udenfor, som flittigt bliver brugt. De har blandt andet fået en vaskehal, hvor de kan køre igennem på cykel, en tankstander både til brændstof og el, to heste med vogn og et legekøkken.

Fredag den 15. oktober var der Skolernes Motionsdag, hvor også børnehaven deltog ved at løbe i skoven.

*På vegne af bestyrelsen,
Simone Lillebæk Rauff*

Skolen

Skolefesten 2021

Så fik jeg også prøvet at være til den famøse skolefest i Darum Børneby og sikke en op levelse. Børn der i ugerne op til øvede, lærte, arbejdede, producerede, var begejstrede og i sidste ende viste, hvad de havde lavet og lært. Det var et fantastisk forløb og afslutning.

Skuespillet og sangen var flot indstuderet, scenografien, musikken og billederne var flotte og frem for alt - så strålede børnene af stolthed.

De andre klasser havde lavet flotte projekter, hvor der var fokus på flere forskellige sanser i fremstillingen og deres flotte produkter blev fremvist.

SFOen lavede et fantastisk kagebord og fremviste et flot dukkehus, og klubben fik lavet et diskotek, som gjorde, at der blev danset igennem.

Der var slikbutik, som 5. kl. flot stod for, og generelt var Darum Børneby bare levende og fuld af god energi. Det fordi, at alle jer, der kom, bakkede flot op og var med til at skabe en ramme, som var en skolefest værdig.

Tusind tak for det.

Jeg glæder mig til - forhåbentligt - fremtidige skolefester og tænkte, da jeg tog hjem, at denne tradition er noget af det, Darum Børneby virkelig kan være stolt af.

Venlig hilsen
Daniel Hald,
konstitueret skoleleder

Darum Børneby har igen haft æren af den gode opbakning fra forældre og oplandet. De kom og var med på dagen, hvor 6. klasse gik på scenen.

6. klasse har sunget og vist deres entusiasme på scenen i hallen.

Deres fortælling har været omkring det franske. Valget af de romantiske sange blev til en analyse af den tid, der har været, og den der er lige nu.

Sangene førte til historiske begivenheder og nye opfattelser af hverdagen. Der blev talt meget om, det der havde været, og det eleverne oplever i deres hverdag lige nu. Som refleksion over det arbejde eleverne har lavet, har de givet nogle udsagn.

Der blev sagt:

Det var sjovt, at lave lektier på en anden måde og være sammen om så stor en opgave. Det var både fantastisk, nyt og spændende at arbejde så intenst med de andre.

Den største udfordring var at stå på scenen foran så mange mennesker. Øvelsen i at tale højt, langsomt og tydeligt var svær. Vi øvede og øvede for at gøre vores bedste. Vi var omkring 1100-tallet og mange andre perioder i vores søgen.

Det var lidt grænseoverskridende at skulle opføre noget så stort. Man var nervøs for at glemme replikkerne, men det gik.

Det bedste var, at tilskuerne klappede, og vi skulle på scenen igen. Vi vil nok aldrig glemme skuespillet og det sammenhold, der opstod i forberedelserne. Selv om det var hårdt, så ville vi gerne mere, da det var sjovt.

På dagen blev håret sat og flettet. Roserne kom i håret og kjolerne blev drejet. Make up kom på, og vi var smukke. Det var en god følelse at være klædt på i det flotte tøj.

Det var godt, vi ikke skulle øve i kjolerne, for så havde det været svært, at få kropssproget med.

Da det hele var ovre, skulle der ryddes op. Det var svært i det pæne tøj, da meget skulle slæbes. Det var godt, at der var en belønning. Vi spiste pizza og drak sodavand og var sammen med vennerne resten af aftenen.

Det har været en fornøjelse at arbejde med eleverne og se hvordan de voksede med opgaven. Glæder mig over de rosende ord, der er blevet sagt til eleverne.

Hilsen Lene K. Lauridsen

Nyt fra dagplejen

I dagplejen har vi nydt sommeren og hvad den har bragt med sig. Der er blevet åbnet op for, at vi må ses alle sammen, vi må komme på børnehavens legeplads og tirsdag i uge 43 havde vi første dag i legestue i kulisalen. Vi er så glade for, at vores og ikke mindst børnenes hverdag kan blive "som de plejer".

I sidste skriv fra os søgte vi en ny kollega. Vi er så heldige, at det kunne lade sig gøre, ikke en, men to gange.

1. august kunne vi byde vores første nye kollega, Irene, velkommen i gruppen. Vi er glade for, at hun har lyst til at blive en del af dagplejen. Vi er endda så heldige, at vi 1. december kan byde endnu en kollega velkommen. Dette vil medvirke til, at vi forhåbentlig kan tilbyde pasning lokalt, for dem, der ønsker dette.

6. oktober kunne vi fejre Esbjerg Kommunes Dagpleje 50-års fødselsdag. Der blev givet en sum penge og så havde vi frie hænder til at arrangere festen. Det blev til en tur rundt i Darum med barnevogne, som var pyntet med flag og balloner. Derefter stod Anette klar med pizzasnegle og saftvand i Darum Kultur- og Fritidscenter.

En fødselsdagssang hørte sig også til. Det var en rigtig dejlig dag, hvor børnene fik en forsmag på at mødes alle inden døre, inden det gik løs med legestuen.

Fredag før efterårsferien, kunne vi igen, traditionen tro, holde motionsdag med børnehaven på deres legeplads. Det er så dejligt vi igen kan komme der. Det lempet overgangen fra dagpleje til børnehaven, og vi nyder at kunne se vores tidligere børn, som pludselig er blevet så store.

26. oktober startede vi i legestuen. Vi mødte op med formiddagsmad og frokost, som vi plejer. Legetøjet blev sorteret og gjort rent, og der blev leget og leget, både med legetøjet og hinanden - især de største børn fandt legekammerater på tværs af grupperne. Vi har fået lavet en rigtig god plan for legestuen. Børnene skal bl.a. lave yoga - det skal de nok blive rigtig gode til.

Vi har også i oktober fået et sikkerhedstjek af vores hjem og haver. Det sker jævnligt. Alt skal være sikkert og trygt for børnene. To pædagogiske ledere fra dagplejen mødte op og inspicerede det hele. Der er også i nogle haver kommet nyt siden sidst, hvilket også skulle sikkerhedstjekkes.

Vi er glade for vores traditioner. I november var vi inviteret til Lysfest i børnehaven og snart banker december på døren med endnu flere traditioner. Vi kan igen holde juletræsfest i legestuen med forældre og bedsteforældre, hvor selveste Julemanden har lovet at komme forbi.

Vi skal pynte juletræet i hallen med vores hjemmelavede julepynt og igen i år har vi været med til at pynte skoven med flotte nisser. Lige inden vi går på juleferie, skal vi til julegudstjeneste i kirken.

Daglejerne i Darum

Sognekalender

...det sker i byen bag diget...

December 2021

- 07.12. kl. 14.00: Åbent Sognehus: Julemøde - med fortælling, musik og æbleskiver.
- 08.12. kl. 14.00: Sidste gang læsekreds i denne sæson. Start igen den 19.01.-22.
- 12.12. kl. 10.00: Luciaoptog i kirken
- 14.12. kl. 19.00: Strikkecafé, sidste gang i denne sæson. Start igen den 10.01.-22.
- 17.12. kl. 09.30: Kirkejul for dagplejen
- 21.12. kl. 09.00: Kirkejul for børnehaven
- 21.12. kl. 11.00: Juleafslutning m. gudstjeneste for skolebørnene

GLÆDELIG JUL

Januar 2022

- 1.1. kl. 16.00: Nytårgudstjeneste, herefter et glas vin og kransekage.
- 10.01. kl. 19.00: Strikkecafé i sognehuset starter ny sæson. Vel mødt – alle er velkomne.
- 19.01. kl. 14.00: Læsekredsen i sognehuset starter ny sæson. Vel mødt - alle er velkomne.
- 23.01. kl. 16.00: Nytårskoncert i kirken (se omtale i bladet)

Februar 2022

- 08.02. kl. 14.00: Åbent Sognehus - med sang og musik
- 08.02. kl. 16.00: Ordinært menighedsrådsmøde i sognehuset
- 15.02. : Deadline for marts-udgaven af sognebladet.
- 17.02. kl. 14.00: Litteraturkreds (se omtale i bladet)

Marts 2022

- 08.03. kl. 14.00: Åbent Sognehus

**Læsekredsen i Sognehuset, onsdag i ulige uger fra kl.14.00 – 16.00.
Vel mødt – læsekreds er for alle.
Kontaktperson: Hanne Sørensen, tlf.:7517 9582 / 2163 5397**

**Strikkecafé i Sognehuset: Mandag i lige uger fra kl.19.00- 21.30
Vel mødt - strikkecafé er for alle!
Tove Hansen, tlf: 5054 3644 og Hanne Landbo Christensen, tlf: 2175 85 75**

Gudstjenester i Darum Kirke

Der kan forekomme ændringer på grund af corona
Hold dig orienteret på sogn.dk/darum og darum.dk

12. december 3. søndag i advent	10.00	Thea Laukamp	Altergang Luciaoptog
19. december 4. søndag i advent	10.00	Thea Laukamp	Altergang
<i>Jul og nytår – se s. 2</i>			
2. januar Helligtrekonger	10.00	Thea Laukamp	Altergang
9. januar 1. søn. e. H3K	10.00	Thea Laukamp	
16. januar 2. søn. e. H3K	10.00	Thea Laukamp	Altergang
30. januar 4. søn. e. H3K	10.00	Thea Laukamp	Altergang
6. februar Sidste søn. e. H3K	10.00	Thea Laukamp	
13. februar Septuagesima	10.00	Thea Laukamp	Altergang
27. februar Fastelavn	10.00	Thea Laukamp	Altergang
6. marts 1. søn. i fasten	10.00	Thea Laukamp	
13. marts 2. søn. i fasten	10.00	Thea Laukamp	Altergang

Gudstjenestetidspunkterne kan også ses på www.sogn.dk/darum